

Z á z n a m

zo spoločného verejného prerokovania zámeru na navrhovanú činnosť
„**Definitívne odkalisko Chalmová – nadvýšenie po kótu 310,00 m n.m.**“ podľa zákona
č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov,
konaného dňa **22.10.2019 o 16:00 hod. v Kultúrnom dome v Bystričanoch**

Prítomní : podľa priloženej prezenčnej listiny

Spoločné verejné prerokovanie zámeru na stavbu: „**Definitívne odkalisko Chalmová – nadvýšenie po kótu 310,00 m n.m.**“ bolo zvolané spoločnou pozvánkou obcí Bystričany, Nitrica a investora SE, a.s. Bratislava. Na spoločnom verejnom prerokovaní sa zúčastnilo 5 zástupcov investora, 3 zástupcovia spracovateľa zámeru, starosta obce Bystričany a 1 pracovník OcÚ Bystričany, starosta obce Nitrica, 5 občania z obce Bystričany a 1 občan z obce Nitrica. Z prizvaných orgánov štátnej správy sa spoločného verejného prerokovania nezúčastnil nikto.

Spoločné verejné prerokovanie otvoril, prítomných privítal a stručne uviedol dôvod stretnutia starosta obce Bystričany Mgr. Filip Lukáč. Ďalej odovzdal slovo riaditeľovi SE, a.s., závod Elektrárne Nováky, Zemianske Kostoľany (ďalej len SE-ENO) Ing. Miroslavovi Piačekovi, ktorý informoval prítomných o dôvodoch a potrebách nadvýšenia hrádzového systému Definitívneho odkaliska Chalmová po kótu 310,00 m n.m..

Zástupca spracovateľa zámeru RNDr. Dagmar Hullová oboznámila prítomných s technickými údajmi o odkalisku ako i o plánovanom nadvýšení (rozšírenie kapacity odkaliska o 1 324 500 m³). Uviedla spôsob výstavby hrádze, dopravy popolovín na odkalisko, spôsobu kontroly a monitorovania odkaliska. Na verejnom prerokovaní boli občanom k dispozícii jednotlivé grafické prílohy zámeru (vo zväčšenej mierke).

Po podaných informáciách bola vyzvaná prítomná verejnosť na kladenie otázok.

Občan č.1 z Bystričian vo svojom vystúpení uviedol :

Ako občan Bystričian a geológ-hydrogeológ, sledoval od začiatku výstavbu Definitívneho odkaliska Chalmová. Priestor, kde je odkalisko vybudované nebolo vzhľadom na nevhodné podložie, vhodne vybraný. Počas plavenia popola sa vodou zaplnila časť parku pri kaštieli, prepadla sa cesta ... Uvádza aj pretrhnutie hrádze na Havarovanom (teraz Pôvodnom) odkalisku v roku 1965. Uvádza problém prášenia odkaliska a veľmi intenzívne sa dožadoval potreby odškodnenia obyvateľov Bystričian a predovšetkým miestnej časti Chalmová. Rozviedol aj vývoj výšky poplatkov za uloženie odpadu na odkalisko. Uvádza aj informáciu ohľadom platieb zo strany SE-ENO, ktoré dostáva obec a vyjadril určitú nespokojnosť s výškou platby. Vo vystúpení spomenul aj Dočasné odkalisko, ktoré je v súčasnosti využívané ako skládka inertného odpadu - stabilizátu a tiež poukázal na prášenie zo skládky stabilizátu. Uviedol, že je presvedčený, že z dôvodu havárie Pôvodného odkaliska v r. 1965 a prevádzky odkalísk SE-ENO je znečistená pôda a nie sú vykonávané analýzy pôdy.

Odpovedali zástupcovia SE-ENO a projektant odkaliska : potvrdili problém lokality, čo sa začalo riešiť v r. 1998, kedy sa zrušilo naplavovanie hydrozmesi do celého priestoru odkaliska a boli utesnené 2 meandre (č.I a č.IV), do ktorých sa plaví hydrozmes.

Po odvodnení sa popol z utesnených meandrov vozí nákladnými autami na pláň odkaliska vo vrstvách hr. cca 3,00 m a následne sa povrch navozeného popola priebežne zaväza vrstvou miestnych dolomitov (na zabránenie prášenia).

Zmenou spôsobu plavenia do odkaliska v roku 1998 (plavenie hydrozmesi len do utesnených meandrov č.I a č.IV) sa podmáčanie plôch v predpolí hrádze odstránilo, čoho dôkazom je aj umiestnenie hál na chov hydiny - brojlerov spoločnosti NAVI Chalmová, ktorej plocha už nejavila známky podmáčania. Práve pri vození popola z utesnených meandrov na pláň odkaliska nákladnými automobilmi, môže v suchšom období dôjsť k prášeniu. SE-ENO výstavbu nadvýšenia hrádze ako i vyvážanie popola z utesnených meandrov č.I a č.IV smeruje prevažne do obdobia zimy, jari a neskorej jesene, kedy je obvykle vlhšie obdobie a prášenie sa tým minimalizuje. Z dôvodu znižovania prášenia bol v tomto roku zrušený odber popola z odkaliska spoločnosťou Wienerberger, nakoľko autá odoberajúce popol čiastočne rozrušovali vrchnú vrstvu čím dochádzalo k prášeniu.

Na poplatky reagovala Ing. Reháková (SE a.s.), ktorá uviedla, že spoločnosť SE, a.s. ročne uhrádza poplatky za uloženie odpadov na odkalisko aj skládku stabilizátu vo výške cca 150 000 €. Poplatky sa uhrádzajú do Environmentálneho fondu, ktorý ich následne prerozdeľuje obciam. Pán starosta obce Bystričany reagoval na poplatky, ktoré v tomto roku meškajú 4 mesiace a chodia v nepravidelných platbách na účet obce (pripomienka smerovala na Environmentálny fond) - momentálne sme na úrovni 45 010,66 EUR.

Občan 2 – taktiež uviedol, že z Definitívneho odkaliska Chalmová a zo skládky stabilizátu na Dočasnóm odkalisku sa práši, že sú obdobia, kedy vidno mračná prachu. Rovnako uviedol, že keď chodí po lesnom poraste tak územie je veľmi zaprášené.

Odpovedal projektant Ing. Jozef Breznický – teleso nadvyšovacej hrádze na Definitívnom odkalisku Chalmová je budované z popola, naplaveného v utesnených meandroch č.I a č.IV, vzdušný svah je proti prašnosti počas výstavby a prípadnej vodnej erózií spôsobovanej dažďami chránený vrstvou miestneho dolomitu hr.150 mm a následne zahumusovaním na hr.150 mm s osiatím. Popol sa na pláň odkaliska z utesnených meandrov č.I a č.IV naväza vo vrstvách v celkovej hrúbke 3,00 m (po vrstvách hr.1,00 m), následne sa povrch priebežne zaväza vrstvou miestneho dolomitu hrúbky cca 0,10 m. Zopakoval to, čo bolo uvedené v odpovedi na otázku 1. občana, že najväčšie prášenie je počas výstavby nadvyšovacej hrádze a počas suchého letného obdobia, čomu sa však SE-ENO snaží vyhnúť (nie vždy sa to dá vzhľadom aj na dlhšie trvajúci proces stavebného a integrovaného povolenia). Technické opatrenia, t.j. pravidelné postrekovanie povrchu majú len obmedzený efekt. Použitie postrekovej vody z rieky Nitra nie je v letnom období možné, pretože samotná rieka Nitra je málo vodnatá a odber na postrek odkaliska by mohol spôsobiť problém. SE-ENO sa snaží upraviť trasy vývozu popolovín z utesnených meandrov na pláň odkaliska tak, aby sa celý povrch pláne nerozrušoval.

Do diskusie sa opäť zapojil občan č. 1, ktorý trval na prášení a na odškodnení prípadne finančnej náhrade predovšetkým pre občanov miestnej časti Chalmová. Vo vyjadrení uviedol, že problém prášenia a jeho riešenie je povinnosťou SE-ENO a občanov to nezaujíma, ako sa s tým vysporiadajú.

Projektant prítomných informoval o vykonávaných kontrolách odkaliska, monitoringu, údržbe a stabilite, ubezpečil prítomných, že vzhľadom na zmenu spôsobu plavenia do odkaliska v roku 1998 (plavenie hydrozmesi len do utesnených meandrov č.I a č.IV) sa znížila hladina podzemnej vody na pôvodnú úroveň, ktorá bola v lokalite pred výstavbou odkaliska a že nehrozí pretrhnutie hrádze odkaliska, nakoľko v odkalisku sa nachádzajú popoloviny už bez výskytu vody.

Občan 3 (zástupca Urbariátu Nitrica) - tiež spomenul prašnosť z odkaliska. Chcel informáciu o zábere lesnej pôdy na území obce Nitrica (v k.ú. Dvorníky nad Nitricou). Doporučil zistiť, ako sa vykonávajú kompenzácie a odškodňovanie v zahraničí.

Projektant, keďže zástupca Urbariátu prišiel neskôr, opäť zopakoval, že do r. 1998 bolo odkalisko pod vodou a neprášilo sa. Avšak dopravná voda, vzhľadom na nevhodné podložie (dolomity, vápence) sa strácala a dostávala sa do podlažia. Po r. 1998 boli vybudované 2 utesnené meandre č.I a č.IV, do ktorých sa plaví hydrozmes. Po odvodnení utesneného meandra sa vykonáva vývoz popola po dobu cca 3 mesiace na popolovú pláň. Doprava popola z utesnených meandrov na pláň spôsobuje prášenie. SE-ENO sa snaží vykonávať vývoz popola z utesnených meandrov počas zimy, jari a neskorej jesene. Rovnako aj výstavbu nadvyšovacích hrádz sa snaží realizovať v týchto mesiacoch. Obdobne je to aj pri skládke stabilizátu na Dočasnom odkalisku, kde sa práši tiež len pri navážaní a práši len povrch skládky, lebo spodné časti skládky sú vplyvom prebiehajúcej pucolánskej reakcie pevné (ako skalná hornina). Prevádzkovateľ skládky stabilizátu sa snaží usmerniť dopravu tak, aby nákladné autá jazdili po vyznačených trasách a aby nerozjzdili celý povrch príslušnej časti skládky stabilizátu.

K danému vstupu sa pripojili aj zástupcovia SE, a.s., ktorí uviedli, že z pozemkov Urbariátu Nitrica je ústup. Pri nadvýšení odkaliska po kótu 310,00 m n.m. sa zaberajú v k.ú. Dvorníky nad Nitricou len pozemky Farského úradu Nitra. Už existuje aj súhlas Farského úradu na odkúpenie pozemkov. Ďalej bolo uvedené, že Definitívne odkalisko Chalmová je v zmysle zákona o ovzduší malý zdroj znečistenia ovzdušia.

Projektant uviedol podrobnú informáciu o tom, ako SE-ENO vykonáva starostlivosť o odkalisko po stránke stabilitej, kontrolnej - voda, úroveň hladiny podzemnej vody, kvalita vody v monitorovacích vrtoch + okolitých pozorovacích objektoch, ako aj meranie posunov geodetických bodov.

Pán starosta obce Bystričany uviedol k problematike odkaliska, že na obecnom zastupiteľstve dali jasné podmienky pre prevádzku odkaliska a vyjadrili sa k prevádzke odkaliska dňa 08.08.2019 (zabezpečiť bezprašnosť) :

1. Zdroj prevádzkovať v súlade so schváleným manipulačným a prevádzkovým poriadkom č. 35829052-91-3817 vypracovaným v septembri 2017 a schváleným rozhodnutím pod č. OU-PD-OSZP-2017/024437 zo dňa 04.11.2017.
2. Počas prepravy prašných materiálov musí byť prepravovaný materiál zakrytý, poprípade skrúpaný tak, aby bola zabezpečená dostatočná vlhkosť materiálu.
3. Dopravné cesty a manipulačné plochy pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie rozprašovania.
4. Udržiavať potrebnú vlhkosť povrchu uskladnených prašných materiálov.
5. Zamedziť prašnosť odkaliska doplnením účinných technológií v prípade nepriaznivých poveternostných podmienok.
6. V pravidelných mesačných výkazoch oboznamovať OcÚ Bystričany o množstve uloženého materiálu (m³ a počet nákladných automobilov prechádzajúcich v k.ú. Bystričany - časť Chalmová).
7. Aj v obdobiach nasledujúcich po naplnení a uzatvorení odkaliska požaduje obec Bystričany finančnú náhradu za trvalú kontamináciu životného prostredia.

Pán starosta obce Nitrica Ing. Miroslav Jemala uviedol, že počas obdobia výkonu funkcie bol min. 2x na odkalisku, pričom si pozrel aj spôsob navážania popolovín, tiež spôsob prevádzkovania odkaliska a na mieste mu bol vysvetlený aj záber územia katastra Nitrice vrátane pozemkov Urbariátu Nitrica.

Občan 3 - sa zaujímal o to, aká bude existencia odkaliska a elektrárne v budúcnosti.

Riaditeľ SE-ENO Ing. Piaček uviedol, že do r. 2023 bude elektráreň prevádzkovaná v súlade so štátnym záujmom (spaľovanie hnedého uhlia, ktoré končí v r. 2023). Po tomto období bude elektráreň využívaná už len na výrobu tepla zemným plynom. Zároveň uviedol, že akceptuje pocit krivdy občanov, hlavne pri výskyte silných vetrov, ktoré rozfúkavajú povrch popolovín.

Definitívne odkalisko Chalmová sa bude po ukončení prevádzky (po r. 2023) v zmysle platnej legislatívy rekultivovať. Proces rekultivácie odkaliska bude riešený tiež cez proces posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) obdobne ako proces výstavby.

Starosta obce Bystričany uviedol, že ľudí v Bystričanoch zaujíma najmä to, čo bude s Definitívnym odkaliskom Chalmová po roku 2023 a či bude elektráreň platiť poplatky za to, že odkalisko je umiestnené v katastri obce Bystričany aj napriek tomu, že sa nebude na odkalisko vyvážať popol po roku 2023. Momentálne vôbec nevieme čo bude, pretože zákon o odpadoch sa neustále mení.

Zástupca SE-ENO uviedol, že rovnako tiež skládka stabilizátu na Dočasnom odkalisku sa po ukončení jej prevádzky (po r. 2023) v zmysle platnej legislatívy uzatvorí a zrekultivuje (so zatrávnením) a následne bude min. 30 rokov vykonávané monitorovanie skládky a zabezpečovaná starostlivosť o skládku (najmä kosenie, údržba a pod.). Čo sa týka poplatkov za uloženie odpadov na skládku a na odkalisko v súlade so zákonom o poplatkoch, tak platby končia dňom ich posledného uloženia po ukončení prevádzky skládky a ukončení prevádzky odkaliska.

Nakoľko neboli zo strany prítomných ďalšie otázky, pán starosta obce Bystričany poďakoval prítomným za účasť a ukončil o cca 17:35 hod. spoločné verejné prekovanie stavby „Definitívne odkalisko Chalmová – nadvýšenie po kótu 310,00 m n.m.“.

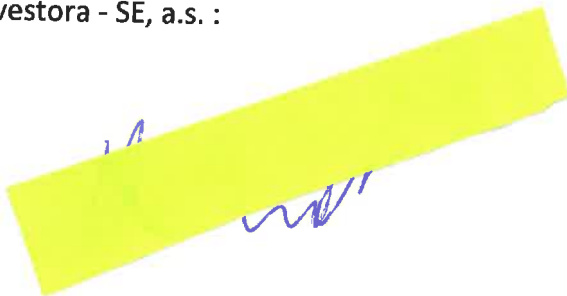
Za Obec Bystričany :

Za Obec Nitrica :

Za investora - SE, a.s. :

Slovenské elektrárne a.s.
Mlynské nivy 47
821 09 Bratislava
-9-

Zápis zapísala : RNDr. Dagmar Hullová, dňa 25.10.2019